

Boekbespreking: De verborgen wereld van de Strabrechtse Heide

Theo Peeters

Smits, J., H. Meeuwsen & J. van de Kerkhof, 2018. De verborgen wereld van de Strabrechtse Heide. - Nature Moments Productions, 167 pp. Te bestellen op <https://www.naturemomentsproductions.com> Prijs: 25 euro (inclusief dvd van de film 32,50 euro).

In november van 2018 schonk Jap Smits me zijn nieuwe boek met de vraag: 'Wil jij dit bespreken?' Welnu dat gaan we dus met veel plezier hier doen. Het boek is een uitvloeisel van de gelijknamige film die mogelijk werd gemaakt door een groep enthousiaste mensen rond natuurfotograaf en filmer Han Meeuwsen. Tijdens het maken van de film werd bij Han slokdarmkanker geconstateerd. Maar ondanks zijn zware ziekte en behandelingen bracht hij de film tot een eind. De film ging op 2 november 2016 in première. Han heeft nog ruim een half jaar met zijn film in Brabant rondgetoerd. Hij overleed op 28 juli 2017. De film heeft inmiddels ook in verschillende bioscopen van Zuidoost-Brabant gedraaid en is op dvd gezet. Ik heb de film een jaar geleden gezien en wat in mijn herinnering is blijven hangen, zijn de vele macro-shots van kleine heidebewoners in hun eigen omgeving. Die zie je uit Nederland toch zelden bewegend over een groot scherm.

Het boek heeft een A4 liggend formaat met een stevig kaft. De inhoud volgt de seizoenen van lente naar winter. De teksten zijn geschreven door Jap Smits en zijn geheel tweetalig (Nederlands en

Engels). En via een gratis app kun je tevens 20 video's kijken die het boek verrijken met stukjes van de gelijknamige film. Natuurfotograaf Jos van de Kerkhof maakte het merendeel van de vogelfoto's. De seizoenen verschillen in lengte. Lente en zomer zijn duidelijk langer dan herfst en winter. En de invulling van de seizoenen verschilt ook enigszins. Insecten en mensen staan het meest op de voorgrond in dit boek. Niet verwonderlijk voor een boswachter ecologie van SBB met een grote passie voor geleedpotigen en met een groot netwerk. De 'verborgen wereld' dekt niet helemaal de lading van dit boek. Weliswaar is vooral geschreven over relatief kleine dieren zoals bijvoorbeeld Gevlamde vlinder, Grijszandbij, Gewone wegwes, Groentje, Veldkrekkel, Bosslankmier en Sneeuwspringer. Maar daarnaast zijn er portretten van diverse planten, vogels en andere bewoners van hei, stuifzand en vennen die niet echt een verborgen leven leiden. De portretten worden voortgezet door per seizoen tevens twee mensen aan het woord te laten die met hoofd, handen en hart betrokken zijn bij de Strabrechtse Heide. Een beleidsmedewerker van de provincie, een vrijwilliger, een boswachter, schaapherder, watergraaf en een onderzoekster. Ook de vrijwilligers die inventariseren en monitoren zijn niet vergeten in dit boek.

Al deze portretten worden afgewisseld met prachtige pagina- of boekbrede panoramafoto's van landschappen waarbij de perfectie van weer, wolken en vormen steeds weer terugkeert. Er staan in dit boek geen foute foto's. Het boek staat vol met schitterende foto's van de romantiek en verwondering voor klein en groot die is beleefd op dit grote heideterrein in Zuidoost-Brabant. Alles is lief, romantisch, mooi en op het eind van al dat perfectionisme wilde ik graag een foto of video van een verwoestende brand, hagelbui of storm zien! 'De natuur die geeft en neemt...' zoals de burgemeester begon in zijn voorwoord.

In herfst en winter komen ook diverse beheersvormen van de hei aan bod zoals handmatig en machinaal plaggen, chopperen, maaien en het bemesten met vaste stalmest en toevoegen van mineralen en sporenelementen. Ook niet verwonderlijk want over al dat beheerwerk verscheen van de auteur al eerder een zeer lezenwaardig boek dat inmiddels zijn tweede druk beleefd (Smits & Noorddijk 2017).

De portretten lezen vlot. En de mooie en duidelijke opmaak van het boek draagt daar zeker aan bij. Het boek verveelt niet, want er is een prima afwisseling van mooi, kennis en kennismaking met mensen. Opvallend is het geheel ontbreken van wetenschappelijk namen in de teksten en bij de fotobijschriften. Al bladerend en lezend mis ik even een portret van

de Heidehommel, toch een bijzonderheid van de Strabrechtse Heide.

Op het eind van het boek worden de drie makers kort voorgesteld. En tot besluit staat er ook nog een literatuurlijstje in.

Dit boek kan ik gerust dichtslaan met de woorden: kopen, als je wil genieten van al dat moois op de Strabrechtse Heide. Een aanrader voor wie de huidige Brabantse heide, haar bewoners en beschermers beter wil leren kennen. Het boek is opgedragen aan Han met de slotwoorden Droom niet je leven... Leef je dromen.

Jap proficiat voor je mooie foto's en woorden. Weer een boek vanuit eigen ervaringen opgetekend, doorleefd. Ik heb genoten.

Literatuur

Smits, J. & J. Noordijk, 2017. Heidebeheer. Moderne methoden in een eeuwenoud landschap. - KNNV Uitgeverij, 2e druk.